

فرهنگ بزرگ موسیقی

رولان کانه

گردآورنده و مترجم: شهره شعشعانی

نشر راه مانا - نشر دنیا

«فرهنگ بزرگ موسیقی» به نظر گردآورنده می‌توانست عنوان «فرهنگ موسیقی‌دانان کلاسیک» را به خود بگیرد. چنان چه اگر واژه‌ی کلاسیک را در کلیتی، که به تقریب از قرون وسطا آغاز و در دوره‌های باروک، کلاسیک، کلاسیک رمانتیک را پشت سر گذاشته و تا انواع موسیقی پیشروان قرن حاضر نظیر استراوینسکی، ساتی، دوبوسی، شونبرگ و دیگران ادامه پیدا کرده است، را در نظر بگیریم، با همه فشردگی، سیر تکامل تدریجی و تاریخی کار به روشنی دریافت می‌شود.

کتاب حاضر مبنای کار خود را کتاب «Dictionnaire des Musiciens» تألیف رولان دوکانده قرار داده است و زندگی و آثار نزدیک به هشتصد آهنگساز بزرگ را دربرمی‌گیرد. در عین حال در موارد ابهام و چگونگی کیفیت ساخت و پیدایش سبک‌ها و مکاتب مختلف، از فرهنگ‌های دیگری مانند «دایره‌المعارف بزرگ لاروس»، «فرهنگ جدید موسیقی» و مجموعه کتاب‌های موسیقی‌دانان بزرگ سری solfeges و فرهنگ جدید موسیقی آکسفورد و غیره استفاده شده است. این کتاب در عین فشردگی، می‌تواند خواننده را با اساسی‌ترین اطلاعات درباره‌ی زندگی و آثار کلیدی آهنگسازانی که از طریق کتاب، رادیو و تلویزیون، صفحه، نوار و کنسرت با نام و کارشان برخورد کرده آشنا کند.

همچنین در شرح احوال آهنگسازان سه بخش اساسی در نظر گرفته شده که بخش نخست به بیوگرافی یا شرح شخصیت مورد بحث، چگونگی رشد و تحصیل، سفرها، مشاغل در دوران مختلف حیات، سبک کار و بستگی او به مکاتب گوناگون آمده است. در بخش دوم و تحت عنوان کارهای اصلی، تلاش شده است از تمام آثار آهنگسازان، ولو ناتمام، به شرط کشف حتی یک نسخه از آن آثار، لااقل نامی برده شود. در بخش سوم نیز از میان صفحات فراوانی که تاکنون به بازار عرضه شده یک صفحه انتخابی که از دیدگاه صاحب‌نظران بهترین اجرا محسوب می‌گردد، ذکر گردیده است. به نظر می‌رسد به لحاظ فشردگی مطالب، امکان آوردن موسیقی سنتی آسیا، آفریقا، اقیانوسیه و موسیقی جاز، فولکلور (موسیقی محلی) و موسیقی سبک عصر حاضر خالی است.

نام آهنگسازان بر حسب حروف الفبای فارسی تنظیم شده و برای فهرست کامل اسامی با حروف لاتین باید به انتهای کتاب رجوع شود. همچنین در بخش انتهایی کتاب در فصلی به نام «برخی اصطلاحات موسیقی» اصطلاحاتی مانند سنفونی، موتت، مس ... یا برخی سازها مانند پیانو، ارگ... یا برخی اصطلاحات مانند کاپل مایستر، کانتور و... لزوم توضیحاتی را موجب شده‌اند که در فصل خود خواننده می‌تواند به آنها رجوع کند.

در بیشتر آثار آهنگسازان از بخش یا خط ملودیک موسیقی، زیرعنوان صدا یاد شده است. به طور مثال منظور از موقت در یک صدا یا در چهار صدا یا در شش صدا، این است که اثر مزبور در یک صدای آوازی، یا یک صدای آوازی و سه صدای سازی و غیره تنظیم شده است. در آثار گروهی از آهنگسازان همچون آلبینیونی به عنوان سونات درسه، سنفونی در پنج و مانند آن برخورد می‌کنیم. در این مورد مقصود سونات در سه موومان، سنفونی در پنج موومان و اگر نوع کار موسیقی اپرا باشد منظور نمایش در سه یا چهار یا تعداد بیشتری پرده است.